

Factsheet Beoordelingskader Gezondheid en Milieu

DOEL	Alle aspecten van een milieu- en gezondheidsprobleem op een gestandaardiseerde wijze beschrijven, zodat het bevoegd gezag in staat is onderbouwd en transparant een besluit te nemen over een interventie of het stellen van beleidsprioriteiten.					
ILLUSTRATIE		I Omvang gezondheids-effecten	II Ernst van de gezondheidseffecten	III Waardering van de effecten	IV Mogelijke maatregelen en effectiviteit	V Kosten en baten
		I-1 Om welke gezondheids-effecten gaat het	II-1 Welke aandoeningen/klachten noemen omwonenden	III-1 Is er bedreiging van het gevoel voor -	IV-1 Welke normen en regelgeving	V-1 Kosten van ziekte bij ongewijzigd beleid
		I-2 Hoeveel mensen worden blootgesteld	II-2 Wat zijn de risicogroepen	III-2 Zijn de blootstellingen risico's vrijwillig en beheersbaar	IV-2 Welke maatregelen zijn er mogelijk	V-2 Hoeveel heeft men over voor maatregelen
		I-3 Hoeveel mensen worden ziek	II-3 Wanneer en hoe vaak zijn er gezondheidseffecten	III-3 Zijn er andere redenen waarom het als onacceptabel kan worden beschouwd	IV-3 Wat is de effectiviteit van de maatregelen	V-3 Wat zijn de kosten van maatregelen wie is er voor verantwoordelijk
		I-4 Verandert blootstelling of risico's in de toekomst	II-4 Zijn er behandelings-mogelijkheden		IV-4 Welke stakeholders zijn er en welke maatregelen worden bepleit	V-4 Hoe..verhoudt zich dat tot andere vormen van gezondheidswinst
		I-5 Is gezondheids-risico boven maximaal toelaatbaar niveau			IV-5 Is er maatschappelijke en politieke druk	V-5 Gewenste en ongewenste gevolgen op andere beleidsterreinen
		I-6 Hoe zeker is het verband				
		I-7 Hoe groot is bijdrage aan het aantal ziektegevallen				
BESCHRIJVING METHODE	Het beoordelingskader bevat alle argumenten die van belang zijn bij de besluitvorming rond milieu en gezondheidsproblemen. Het bestaat uit een checklist met 25 vragen verdeeld over vijf hoofdaspecten te weten de omvang (I), ernst (II) en waardering (III) van de gezondheidseffecten, de mogelijkheden of noodzaak van interventie (IV) en de kosten en baten (V). Het beoordelingskader wordt voor het betreffende probleem in concept ingevuld en in een workshop met stakeholders besproken en aangevuld. Op basis van de workshop wordt het beoordelingskader aangevuld en worden de belangrijkste aspecten bepaald, die bij de afweging van het betreffende probleem een rol spelen.					
PRODUCTEN	<ul style="list-style-type: none"> - Een voor het milieu- en gezondheidsprobleem ingevuld beoordelingskader - Een verslag van de discussie op de workshop met daarin de belangrijkste aspecten voor de besluitvorming en een overzicht van de punten waarover consensus is, waarover discussie is en de zaken die nog verder uitgezocht moeten worden. 					
SOORT INSTRUMENT	Afwegingskader Checklist Discussietool					
PLANFASE	Initiatief	Ontwerp	Uitwerking	Realisatie	Evaluatie/Monitoring	
SCHAALNIVEAU	Woning	Wijk	Gemeente	Provincie	Nationaal	
KWALITATIEF / KWANTITATIEF	Kwalitatief		Semi kwantitatief		Kwantitatief	
THEMA'S MILIEU/ BRONNEN	Bodemverontreiniging Elektromagnetische velden Externe veiligheid Geluid Geur Luchtkwaliteit Zoönosen Antibioticaresistentie			Wegverkeer Railverkeer Vliegverkeer Bedrijven Veehouderijen Hoogspanningslijnen		
GEZONDHEIDS-BEVORDERING						

SOCIALE KWALITEIT	
NATUUR EN WATER	
DUURZAAMHEID	
EFFECTMAAT	
TOETSING AAN EEN NORM	Nee
BENODIGDE GEGEVENS	Naast algemene gegevens over bijvoorbeeld blootstelling-responsrelaties en de effectiviteit van maatregelen zijn lokale gegevens nodig over o.a. de bronnen in het gebied en de omvang van de blootstelling.
VOORWAARDEN	Het moet van tevoren duidelijk zijn, dat de deelnemers aan de workshop het niet met elkaar eens hoeven te worden. Het doel van de workshop is namelijk het in beeld brengen van de verschillende argumenten en niet het wegen van deze argumenten. Dat is voorbehouden aan het bevoegd gezag, dat uiteindelijk een besluit neemt. De deelnemers moeten bereid zijn om actief mee te willen denken en te luisteren naar andere zienswijzen.
VOORDELEN	Het probleem wordt gestandaardiseerd, overzichtelijk en integraal beschreven; Er komt duidelijkheid over de gezondheidsrisico's; Het structureert de discussie; Het expliciet benoemen van 'zachte' waardegeladen criteria maakt de discussie over de 'harde' criteria zuiver; Er ontstaat dialoog tussen provincie, gemeente en stakeholders; dit stimuleert de samenwerking en het zoeken naar oplossingsrichtingen; Het haalt argumenten (voor en tegen) boven tafel; Het ondersteunt de besluitvorming.
NADELEN	Het kost over het algemeen vrij veel tijd en moeite om de juiste informatie te verzamelen. Het loont dan ook alleen de moeite bij complexe problemen. Bij minder complexe problemen kan het beoordelingskader wel als checklist worden gebruikt. De emoties lopen soms behoorlijk op, waardoor het moeilijk is die te scheiden van feiten en iedereen aan tafel te houden. Het bevoegd gezag moet zich tijdig realiseren, dat het beoordelingskader dient om de argumenten op een rijtje te zetten. De afweging moet het zelf maken. Het beoordelingskader maakt het nemen van het besluit niet persé gemakkelijker.
HOE EN DOOR WIE UIT TE VOEREN	Het invullen van het beoordelingskader gezondheid en milieu vergt expertise van verschillende disciplines, in elk geval van een milieugezondheidskundige, maar ook van beleidsmakers, bewoners, bronhouders en onderzoekers. In sommige gevallen kan gebruik gemaakt worden van een landelijk ingevuld beoordelingskader, zoals voor veehouderijen. Dit beoordelingskader kan dan aangevuld worden met de lokale gegevens.
CONTACT	RIVM (Brigit Staatsen, Brigit.Staatsen@rivm.nl), Fast Advies (Tilly Fast, tillyfast@fastadvies.com)
BRON (WEBLINK),	http://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Wetenschappelijk/Rapporten/2003/juni/Beoordelingskader_Gezondheid_en_Milieu
INTRODUCTIE	2003
VOORBEELD PROJECTEN	Bruggen, M. van en T. Fast (2003) – Beoordelingskader Gezondheid en Milieu; RIVM Rapport 609026003 / 2003 Fast, T. en M. van Bruggen (2004) - Beoordelingskader Gezondheid en Milieu: GSM-basisstations, Legionella, radon, fijn stof en geluid door wegverkeer. RIVM Rapport 609031001 / 2004 Fast, T. (redactie) (2004) - Beoordelingskader Gezondheid en Milieu: nachtelijk geluid van vliegverkeer rond Schiphol en slaapprostoring; RIVM rapport 630100002/2004 Fast, T. (2004) - Verslag van de bijeenkomst milieu en gezondheid; Criteria voor prioriteitstelling van knelpunten.; Provincie Utrecht en Fast Advies, 29 juni 2004 Schalekamp, J., D. Jochems en F. Woudenberg (2004) - Gezondheidskundig advies over het milieubeleid in de gemeente Bergschenhoek; GGD Rotterdam en omstreken Fast, T. (2008) - PRISMA-project Gezondheid en Milieu Fase III; Verslag van de toepassing van

	<p>het Beoordelingskader Gezondheid en Milieu</p> <p>Fast, T. en R. Nijdam (2013) – Beoordelingskader Gezondheid en Milieu Intensieve veehouderijen; Fast Advies en Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid GGD'en Brabant/Zeeland, 2013</p> <p>Broek, I. van den, en M. Broeders (2013) – Verslag van de workshop Gezondheidsrisico's rond veehouderijen; dialoog – visie – maatregelen; GGD bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid en Gemeente Oss, Dienst Stadsbeleid, 10 september 2013</p> <p>Gld, DLG en GGD (2013a) – Beoordelingskader Intensieve Veehouderijen en gezondheid Zevenaar; provincie Gelderland, Dienst Landelijk gebied en GGD Gelderland-Midden, eindversie 18-12-13</p> <p>Gld, DLG en GGD (2013b) – Verslag van de werksessie Beoordelingskader veehouderij en gezondheid Zevenaar; provincie Gelderland, Dienst Landelijk gebied en GGD Gelderland-Midden, 5 november 2013</p> <p>Meijerink, M. (2014) – Startnotitie gezondheidsrisico's rond veehouderijen Gemeente Nederweert. GGD Limburg-Noord, oktober 2014 en aangevuld naar aanleiding van input interactieve bijeenkomst van 6 november 2014</p> <p>Gemeente Nederweert (2014) – Overzicht uitkomst interactieve sessie gezondheid en veehouderij. Bijlage bij Jaarverslag 2014 Buitengebied in Balans Gemeente Nederweert</p> <p>Gemeente Nederweert (2014) – Verslag interactieve sessie gezondheid en intensieve veehouderij gemeente Nederweert; 6 november 2014. Bijlage bij Jaarverslag 2014 Buitengebied in Balans Gemeente Nederweert</p> <p>Gemeente Nederweert (2015) – Overzicht uitkomst interactieve sessie gezondheid en veehouderij. In: Jaarverslag 2014 Buitengebied in Balans Gemeente Nederweert</p> <p>DLG, GGD, Gld, LTO, EZ en VWS (2014) - Pilot Beoordelingskader Veehouderij & Gezondheid; Verslag van werksessie Winterswijk. Dienst Landelijk Gebied, GGD Noord- en Oost-Gelderland, provincie Gelderland, LTO-Noord, ministerie van EZ en ministerie van VWS, 3 december 2014</p>
EVALUATIE INSTRUMENT	<p>Gezondheidsraad (2004) – Gezondheid en milieu: beoordelingskader beoordeeld. Gezondheidsraad, Nr 2004/03, Den Haag, 29 januari 2004</p> <p>Fast, T. (2014) – Evaluatie Beoordelingskader Gezondheid en Milieu. Fast Advies, 15 april 2014</p>
VERSIE	1.0 (augustus 2017)

Factsheet Beoordelingskader Gezondheid en Milieu

Factsheet is opgenomen in de [Gids Gezonde Leefomgeving](#)
Gebaseerd op rapport [Instrumenten Gezondheid en Leefomgeving \(2016\)](#)
Centrum Duurzaamheid, Milieu en Gezondheid (DMG)
Rijksinstituut Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
Contact: helpdesk@gezondeleefomgeving.nl